

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 14C/74/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4114212128
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Halmešová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2015:4114212128.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu pred sudcom JUDR. Lenkou Halmešovou v právnej veci navrhovateľa: CD Consulting s.r.o., so sídlom Nagano Office Center, K Červenému dvoru 3269/25a, 130 00 Praha 3, Česká republika, IČO: 264 29 705, práv. zastúpeného advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava proti odporkyňi: B. G., nar. XX.X.XXXX, bytom U. - H. XXXX/X, občan SR, o zaplatenie zmenkovej sumy 1.010,98 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a**.

Odporkyňi náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Dňa 17.4.2014 bol tunajšiemu súdu doručený návrh navrhovateľa na uplatnenie pohľadávky na tlačive podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len "nariadenie č. 861/2007"). Navrhovateľ sa uvedeným návrhom domáhal voči odporkyňi zaplatenia zmenkovej sumy 1.010,98 eur so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 1.648,83 eur od 6.3.2011 do 23.5.2011 čo predstavuje sumu 325,64 Eur, zo sumy 1533,83 eur od 24.5.2011 do 22.6.2011 čo predstavuje sumu 115,04 Eur, zo sumy 1524,08 Eur od 23.6.2011 do 20.7.2011 čo predstavuje sumu 106,69 Eur, zo sumy 1401,25 Eur od 21.7.2011 do 21.8.2011 čo predstavuje sumu 112,10 eur, zo sumy 1319,23 Eur od 22.8.2011 do 25.9.2011 čo predstavuje sumu 115,43 Eur, zo sumy 1214,81 Eur od 26.9.2011 do 27.10.2011 čo predstavuje sumu 97,18 Eur, zo sumy 1151,66 Eur od 28.10.2011 do 27.11.2011 čo predstavuje sumu 89,25 Eur, zo sumy 1097,82 Eur od 28.11.2011 do 21.12.2011 čo predstavuje sumu 65,87 Eur, zo sumy 1010,98 Eur od 22.12.2011 do zaplatenia a zaplatenia 6% ročného úroku zo zmenkovej sumy 1648,83 Eur od 20.4.2011 do 23.5.2011 čo predstavuje sumu 9,49 Eur, zo sumy 1533,83 Eur od 24.5.2011 do 22.6.2011 čo predstavuje sumu 7,56 Eur, zo sumy 1524,08 Eur od 23.6.2011 do 20.7.2011 čo predstavuje sumu 7,01 Eur, zo sumy 1401,25 Eur od 21.7.2011 do 21.8.2011 čo predstavuje sumu 7,37 Eur, zo sumy 1319,23 Eur od 22.8.2011 do 25.9.2011 čo predstavuje sumu 7,59 Eur, zo sumy 1214,81 Eur od 26.9.2011 do 27.10.2011 čo predstavuje sumu 6,39 Eur, zo sumy 1151,66 Eur od 28.10.2011 do 27.11.2011 čo predstavuje sumu 5,87 eur, zo sumy 1097,82 Eur od 28.11.2011 do 21.12.2011 čo predstavuje sumu 4,33 Eur, zo sumy 1010,98 Eur od 22.12.2011 do zaplatenia, zaplatenia zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 35,50 eur a náhrady trov konania. Uviedol, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavila odporkyňa dňa 19.8.2010 na zmenkovú sumu 1.648,83 eur, pričom sa zaviazala aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 6.3.2011. Indosovaná zmenka je vistazmenkou s doložkou "na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia". Indosant predložil zmenku na zaplatenie, pričom vystaviteľ doposiaľ zaplatil na zmenkovú sumu 637,85 eur. Navrhovateľ nežiadal nariadiť pojednávanie a k návrhu pripojil listinné

dôkazy a to výpis z obchodného registra a originál zmenky vystavenej odporkyňou dňa 19.8.2010 na zmenkovú sumu 1.648,83 eur.

Súd príslušným tlačivom podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 vyzval odporkyňu na odpoveď k návrhu. Odporkyňa súdu nedoručila odpoveď na tlačivo C, nežiadala nariadiť ústne pojednávanie, neuplatnila si protipohľadku.

V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdneho dvora (ESD) je súd v každom štádiu konania a v každom druhu konania povinný z úradnej povinnosti skúmať, či sa nejedná v danej veci o spotrebiteľský právny vzťah a teda či sa na konkrétny právny vzťah použijú právne normy spotrebiteľského práva za účelom zabezpečenia ochrany spotrebiteľa. Aj v tomto konaní bol súd povinný z úradnej moci skúmať, či sa nejedná o spotrebiteľský vzťah a to bez ohľadu na to, že sa v danom konaní uplatňuje právo zo zmenky. Z činnosti súdu je pritom známe, že pôvodný remitent - spoločnosť POHOTOVOŠŤ, s.r.o., v prospech ktorého odporkyňa zmenku vystavila, a ktorý predmetnú zmenku od odporkyne prijal, sa zaoberá aj poskytovaním spotrebiteľských úverov a tento je taktiež vedený v registri veriteľov a podregistri iných veriteľov, ktorý vedie Národná banka Slovenska ako iná spoločnosť poskytujúca spotrebiteľské/iné úvery. Preto súd žiadal navrhovateľa, aby predložil zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bola predmetná zmenka vystavená. V písomnou vyjadrení navrhovateľ uviedol, že mu nie je zrejmé, prečo konajúci súd nepostupuje podľa procesných pravidiel nariadenia č. 861/2007 a aplikuje prednostne vnútroštátne právo. Navrhovateľ uplatňuje v konaní majetkové práva zo zmenky a nie z pohľadávky.

Navrhovateľ poukazoval na to, že súd mal postupovať podľa procesných pravidiel nariadenia č. 861/2007. K tomuto súd uvádza, že toto nariadenie v čl. 9 ods. 1 ustanovuje, že súd určí spôsob a rozsah vykonávania dôkazov potrebných na rozhodnutie podľa pravidiel, ktoré sa vzťahujú na prípustnosť dôkazov. Keďže nariadenie žiadne pravidlá o prípustnosti dôkazov neobsahuje, v súlade s ustanovením čl. 19 nariadenia je potrebné riadiť sa procesným právom Slovenskej republiky. Je povinnosťou súdu ex offio skúmať, či nejde o spotrebiteľský vzťah. Žiadne ustanovenie nariadenia č. 861/2007 nevyklučuje takéto skúmanie spotrebiteľského charakteru právneho vzťahu, ktorý je predmetom konania, a to aj v prípade, ak je odporca prípadne nečinný a nedoručí súdu odpoveď na žalobný návrh. Cieľom nariadenia č. 861/2007 je zjednodušiť a zrýchliť cezhraničné konania s nízkou hodnotou sporu a na ne nadväzujúce vykonávacie konania, ale v žiadnom prípade nie vylúčiť v konaniach s nízkou hodnotou sporu ochranu spotrebiteľa, keďže vysoká úroveň ochrany spotrebiteľov je jedným zo základných princípov Európskej únie a je ustanovená aj v primárnom práve (Zmluva o fungovaní Európskej únie, Charta základných práv Európskej únie). Aj pri nečinnosti spotrebiteľa musí súd dbať o to, aby nevedomosť spotrebiteľa nebola na jeho úkor a vyvažovať tak práva a povinnosti oboch strán (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/1/2012 zo dňa 21.3.2012). Súd je oprávnený a zároveň povinný skúmať platnosť predmetnej zmenky a dohody o jej vyplnení, aktívnu legitimitáciu majiteľa zmenky na uplatnenie práv zo zmenky, oprávnenosť postupu pri vyplňaní blankozmenky, a tiež nekalú povahu zmluvných podmienok dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve, na základe ktorej vznikol záväzok, ktorý zmenka zabezpečuje a ktorou bolo vydanie zmenky predvídané. V prípade zistených nedostatkov je súd povinný konštatovať rozpor práv uplatnených zo zmenky so zákonom, čím naplňa príkaz vyplývajúci z ochrany práv spotrebiteľa.

V zmysle čl. 3 nariadenia č. 861/2007 sa jedná o cezhraničný spor, keďže navrhovateľ má sídlo v Českej republike, teda v inom členskom štáte ako v členskom štáte súdu konajúceho vo veci. Právomoc slovenských súdov na prejednanie a rozhodnutie daného sporu je daná podľa čl. 16 bod 2 nariadenia č. 44/2001 o príslušnosti, uznávaní a výkone súdnych rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach, podľa ktorého druhý účastník zmluvy môže žalovať spotrebiteľa len na súdoch členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko.

Podľa čl. 5 ods. 1 nariadenia č. 861/2007 je konanie písomné, pričom navrhovateľ ani odporkyňa netrvali na nariadení ústneho pojednávania, avšak súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné. Súd pojednávanie v právnej veci nariadil, nakoľko to považoval za potrebné pre vykonanie dokazovania - oboznámením s pripojeným spisom tunajšieho súdu sp.zn. 12Er/1261/2012 a z neho najmä zmluvou o úvere č. 404200624 zo dňa 19.8.2010 uzavretou medzi predchodcom navrhovateľa spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. Bratislava a odporkyňou, vrátane všeobecných podmienok poskytnutia úveru na zistenie, či predmet konania súvisí so spotrebiteľskými vzťahmi s tým, aby sa účastníci konania mohli vyjadriť ku všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali.

Navrhovateľ a právny zástupca navrhovateľa sa na pojednávanie nedostavili, ospravedlnili sa, preto súd podľa §-u 101 ods.2 OSP prejednal vec v ich neprítomnosti, prihladol pritom na obsah spisu a vykonané dokazovanie.

V písomnom vyjadrení navrhovateľ uviedol, že konanie inicioval navrhovateľ postupom podľa čl. 4 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 861/2007 a preto očakáva, že súd v ňom bude postupovať podľa procesných zásad definovaných v tomto Nariadení. Prioritné sú zásady efektivity a hospodárnosti konania. Podľa čl. 5 bodu 1. Nariadenia Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotu sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné alebo ak o to požiada niektorá zo strán. Navrhovateľ tvrdí, že v danom prípade nie sú splnené podmienky Nariadenia na nariadenie ústneho pojednávania. Navrhovateľ vychádza zo skutočností, že nemá vedomosť o tom, že by odporca popieral uplatnenú pohľadávku. Ak v priebehu súdneho pojednávania akýmkoľvek spôsobom dôjde k popretiu uplatnenej pohľadávky, navrhovateľ žiada, aby súd pojednávanie odročil.

Odporkyňa na pojednávaní uviedla, že podpisovala so spol. Pohotovosť dve zmluvy o úvere. Keďže potom zostala nezamestnaná, prestala tieto úvery splácať. Teraz sa s p. O. z Pohotovosti dohodla, že bude splácať po 10 eur mesačne, poslali jej šeky. Úver splácala na začiatku a teraz asi 5 mesiacov to spláca po tých 10 eur. Nevie koľko doposiaľ zaplatila, nejaké doklady doma má, ale vôbec nevie koľko to môže byť. Na otázku, či si predmetný úver brala za účelom zamestnania a kde v tej dobe pracovala uviedla, že vtedy pracovala v práčovni ako práčka. Určite si úver nebrala za účelom zakupovania nejakých vecí do zamestnania, ale bolo to na súkromné účely. Na otázku súdu, či podpisovala dohodu o vyplnení zmenky resp. či vie o nej niečo uviesť uviedla, že nevie.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom odporkyne, oboznámením sa s návrhom, vlastnou zmenkou vystavenou odporkyňou 404200624, výpis z OR navrhovateľa na čl. 6, uznesenie 14C/74/2014-17 zo dňa 3.11.2014, uznesenie KS Nitra 5Co/5/2015-40 zo dňa 30.1.2015, oznámenie navrhovateľa, vyjadrenie navrhovateľa zo dňa 16.11.2015, pripojený spis tunajšieho súdu sp. zn. 12Er/1261/2012 z neho najmä žiadosť na vykonanie exekúcie čl. 1, zmenka na čl. 5 - č. 404200624, zmluva o úvere zo dňa 19.8.2010 čl. 6, všeobecné podmienky poskytnutia úveru a zistil tento skutkový stav.

Dňa 19.8.2010 uzatvorila spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. s odporkyňou na predtlačenej formulári zmluvu o úvere č. 404200624, podľa ktorej bol odporkyňi poskytnutý úver vo výške 700 eur (ďalej len "zmluva o úvere"). Odporkyňa sa zaviazla zaplatiť požičanú sumu zvýšenú o poplatok vo výške 680 eur, spolu 1380 eur v 12 mesačných splátkach po 115 eur počnúc 20.10.2010. V zmluve o úvere nie sú uvedené úroky z úveru, ani RPMN, priemerná PRMN. Odporkyňa podpisom v osobitnom rámečku formulára zmluvy o úvere potvrdila prevzatie peňažnej hotovosti uvedenej v zmluve o úvere v ten istý deň. Zároveň v zmluve bolo vyplnené, že finančné prostriedky sú poskytnuté za účelom zamestnania. V bode 13 všeobecných podmienok poskytnutia úveru je obsiahnutá dohoda o vyplnení zmenky, podľa ktorej na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi vystavil dlžník (vystaviteľ) zmenku (mal vystaviť dve zmenky), v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa stane celý dlh splatný okamžite, zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa stal splatný celý dlh.

Zo zmenky vystavenej odporkyňou dňa 19.8.2010 na rad POHOTOVOSTĚ, s.r.o. súd zistil, že do zmenky bola vpísaná suma 1648,83 eur a zmenkový úrok 0,25% denne od 6.3.2011. Zmenka bola splatná pri predložení (vistazmenka) s doložkami "bez protestu" a "na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia". V pravom hornom rohu zmenky sa v rámečku nachádza číslo 404200624 (zhodné s číslom úverovej zmluvy). Zároveň súd zistil, že práva vyplývajúce z predmetnej zmenky boli spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o., prevedené rubpisom na navrhovateľa.

V exekučnom konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 12Er/1261/2012 je oprávneným spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s.r.o. a povinným je odporkyňa. Návrh na vykonanie exekúcie bol spísaný u súdneho exekútora dňa 22.8.2012. K žiadosti o udelenie poverenia bola predložená úverová zmluva č.

404200624, všeobecné podmienky, a predmetná zmenka vystavená odporkyňou dňa 19.8.2010 na rad POHOTOVOŠŤ, s.r.o. V tomto konaní bola žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia zamietnutá.

Podľa čl.2 písm. a) smernice 93/13/EHS na účely tejto smernice nekalé podmienky znamenajú zmluvné podmienky definované v článku 3.

Podľa čl.3 ods.1a 3 smernice 93/13/EHS, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu.

Podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k), l) Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku; obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosti niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana.

Podľa § 2 písm. a) - d) zákona č. 129/2010 Z.z., o spotrebiteľských úveroch, na účely tohto zákona sa rozumie

- a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania,
- b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti,
- c) iným veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje úvery alebo pôžičky, ktoré nie sú spotrebiteľským úverom, v rámci svojej podnikateľskej činnosti, s výnimkou banky, pobočky zahraničnej banky a finančnej inštitúcie podľa osobitného predpisu, 6)
- d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom,

Podľa § 25 ods. 5 zákona č. 129/2010 Z.z., na zabezpečenie nárokov veriteľa zo spotrebiteľského úveru zmenkou alebo šekom sa do 31. decembra 2010 vzťahujú ustanovenia doterajších predpisov.

Podľa § 4 ods. 6 Zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 265 Obchodného zákonníka výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, nepožíva právnu ochranu.

Podľa čl. I § 10 zákona č. 191/1950 Zb. ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná, vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietat' majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou nebanlivosťou.

Podľa čl. I § 11 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. každú zmenku, i keď nebola vystavená na rad, možno previesť indosamentom (rubopisom).

Podľa čl. I § 14 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. indosamentom sa prevádzajú všetky práva zo zmenky.

Podľa čl. I § 17 zákona č. 191/1950 Zb. kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa čl. I § 5 ods. 1, 2, 3 zákona č. 191/1950 Zb. v zmenke zročnej na videnie alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť úrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú. Úrokovú mieru treba udať v zmenke; ak chýba tento údaj, platí úroková doložka za nenapísanú. Úrok sa počíta od dáta vystavenia zmenky, pokiaľ nie je určený deň iný.

Podľa čl. I § 48 ods. 1 bod 2 zákona č. 191/1950 Zb. majiteľ môže postihom žiadať šesťpercentné úroky odo dňa zročnosti.

S poukazom na vyššie citované ustanovenia bodu 13 všeobecných podmienok poskytnutia úveru - dohoda o vyplnení zmenky, ako aj zhodu čísla uvedeného na zmenke s číslom zmluvy o úvere, zhodu údajov o vystaviteľovi a pôvodnom remitentovi zmenky s údajmi o veriteľovi a dlžníkovi v zmluve o úvere a na zhodu dátumu vystavenia zmenky s dátumom podpisu zmluvy o úvere, súd dospel k záveru, že zmenka predložená navrhovateľom bola vystavená odporkyňou ako zabezpečovacia zmenka k zmluve o úvere č. 404200624, pričom bola vystavená v súlade s bodom 13 všeobecných podmienok poskytnutia úveru ako blankozmenka. Zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy bol do zmenky doplnený dodatočne, o čom svedčí aj iný spôsob vyplnenia týchto údajov (technickými prostriedkami). Vo všeobecnosti môže mať zmenka vystavená dlžníkom pri podpise úverovej zmluvy resp. pri prevzatí úveru buď uhradzovaciu alebo zabezpečovaciu funkciu. V danom prípade, keďže ide o spotrebiteľský úver, je však uhradzovacia funkcia vylúčená vzhľadom na výslovný zákaz splnenia dlhu zmenkou alebo šekom ustanovený v § 4 ods. 6 Zákona o spotrebiteľských úveroch, na rozdiel od zabezpečovacej funkcie zmenky, ktorá bola v súvislosti so spotrebiteľskými úvermi zakázaná až s účinnosťou od 01.01.2011. Preto súd mohol v danom prípade považovať zmenku predloženú navrhovateľom, ktorá bola nesporne vystavená v súvislosti s poskytnutím spotrebiteľského úveru odporkyňi, len za zabezpečovaciu zmenku, nie za samostatnú a nezávislú zmenku prijatú na uhradenie dlhu odporkyne.

Predmetom tohto konania je teda nárok navrhovateľa vyplývajúci z vlastnej vistazmenky vystavenej odporkyňou pôvodne vo forme blankozmenky na zabezpečenie nárokov spoločnosti POHOTOVOST', s.r.o. zo zmluvy o úvere. V prvom rade súd považoval za potrebné posúdiť, či zmluva, na základe ktorej vznikla pohľadávka zabezpečená zmenkou, je platná a teda či vôbec vzniklo právo na vyplnenie blankozmenky. Predmetná zmluva o úvere č. 404200624 je spotrebiteľskou zmluvou, keďže napĺňa znaky spotrebiteľskej zmluvy uvedené v § 52 Občianskeho zákonníka. Ide o predtlačенú formulárovú (typovú) zmluvu, pri ktorej spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvňovať jej obsah. Zmluvnými stranami sú POHOTOVOST', s.r.o. ako veriteľ (dodávateľ), ktorý pri uzatváraní zmluvy koná v rámci svojej podnikateľskej činnosti, a odporkyňa ako fyzická osoba - dlžník, je spotrebiteľom. V zmluve síce bol označený údaj, že odporkyňa sú finančné prostriedky poskytnuté na výkon zamestnania, avšak na pojednávaní odporkyňa potvrdila, že peniaze z úveru použila na súkromné účely, určite nie na výkon zamestnania, keďže pracovala v práčovni. Súd mal preto za preukázané, že odporkyňa určite pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. V danom prípade, ako bolo už vyššie uvedené ide spotrebiteľský úver podľa Zákona o

spotrebiteľských úveroch. Súd preskúmal zmluvu a zistil, že v nej nie je uvedený údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN), ani o priemernej RPMN, čo boli v čase uzatvárania tejto zmluvy povinné údaje vyžadované Zákomom o spotrebiteľských úveroch. Ich neuvedenie má za následok, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatku (§ 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.). Zmluva spolu so všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru je koncipovaná tak, že je v nej významná nerovnováha medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, a to v neprospech spotrebiteľa, čo je vidno najmä v ustanoveniach o zabezpečovacích prostriedkoch - spísanie notárskej zápisnice prostredníctvom splnomocnenca, uzatvorenie záložnej zmluvy prostredníctvom splnomocnenca, niekoľkonásobné zmluvné pokuty, blankozmenka. Tiež v samotnej zmluve je uvedené, že dlžníkovi bola poskytnutá suma 700 eur a v 12 mesačných splátkach ju má vrátiť zvýšenú o poplatok 680 eur, čo predstavuje vyše 97 % ročný úrok z požičanej istiny. Je zrejmé, že veriteľ sa pritom úmyselne vyhol vyjadreniu úrokovej sadzby, keď svoju odplatu vyjadril pevným poplatkom a nie úrokom. Napriek tomu je zrejmé, že výška poplatku za poskytnutý úver je v rozpore s dobrými mravmi. Vzhľadom na nerovnosť podmienok účastníkov zmluvy vyjadrenú v takmer všetkých ustanoveniach zmluvy sa celá zmluva prieči dobrým mravom a je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, čo spôsobuje jej absolútnu neplatnosť. Z toho dôvodu nemohlo spoločnosti POHOTOVOSŤ, s.r.o., ako veriteľovi z uzatvorenej zmluvy o úvere vzniknúť ani právo na vyplnenie blankozmenky podľa bodu 13 všeobecných podmienok poskytnutia úveru, z čoho vyplýva, že ak zmenka vyplnená bola (napriek tomu, že právo na jej vyplnenie remitentovi nevzniklo), nie je možné sa na základe takto vyplnenej zmenky úspešne domáhať akýchkoľvek práv. Pri konštatovaní nemožnosti vzniku práva na vyplnenie blankozmenky na základe neplatnosti zmluvy o úvere z vyššie uvedených dôvodov súd vychádzal aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 6.5.2008 sp. zn. 4 Obo 161/2007.

Súd tiež osobitne posúdil dohodu o vyplnení zmenky, ktorá predstavovala súčasť všeobecných podmienok poskytnutia úveru (bod 13) a ktorej obsah a ani konkrétne znenie nebolo so spotrebiteľom individuálne dohodnuté. V danom prípade považuje súd dojednanie dohody o vyplnení zmenky za neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, pretože táto jednak nebola so spotrebiteľom individuálne dohodnutá, a bola súčasťou jednoliateho uceleného textu všeobecných podmienok, ktoré sú navyše napísané drobným ťažko čitateľným písmom, preto je tu dôvodná pochybnosť o tom, či vôbec spotrebiteľ bol o tejto dohode oboznámený. V tomto prípade sama odporkyňa uviedla, že nevie nič o tom, či podpisovala dohodu o vyplnení zmenky. Súd má za to, že je potrebné dohodu o vypĺňacom práve blankozmeniek považovať za neplatnú. Za takýchto okolností vôbec nevzniklo pôvodnému remitentovi právo na vyplnenie blankozmenky, a teda blankozmenka sa vôbec nestala zmenkou a pôvodný remitent nemal práva a povinnosti zo zmenky, preto ich ani nemohol indosamentom previesť (čl. I § 14 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb.) na navrhovateľa. Ak by súd pripustil, že neexistencia dohody o vypĺňacom práve blankozmenky nemá takéto právne dôsledky, ale naopak znamená právo majiteľa zmenky vyplniť blankozmenku ľubovoľne bez akýchkoľvek obmedzení, potom by súd musel konštatovať, že konanie veriteľa (ktorý je spoločnosťou zaoberajúcou sa poskytovaním úverov v rámci svojej podnikateľskej činnosti), keď od spotrebiteľa prijme zmenku s vedomím, že ju môže vyplniť bez akýchkoľvek obmedzení a bez ohľadu na skutočnú výšku dlhu spotrebiteľa, nie je možné nepovažovať za hrubú nedbanlivosť (čl. I § 10 zákona č. 191/1950 Zb.). Takýmto spôsobom môže veriteľ v podstate jednostranne určiť výšku dlhu dlžníka bez toho, aby bola táto výška preskúmateľná, keďže zmenka je abstraktný právny úkon, čo súd považoval jednoznačne za bezdôvodné zvýhodnenie veriteľa na úkor dlžníka a obchádzanie predpisov chrániacich spotrebiteľa v spotrebiteľských právnych vzťahoch.

Nakoniec súd poukazuje na to, že predloženú zmenku veriteľ nemohol prijať ani ako zabezpečovací inštitút, pretože zmenka bola vyplnená podstatne vyššou zmenkovou sumou než pripúšťa ustanovenie zákona § 4 ods. 6 Zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru, čo však v danom prípade nie je splnené, keď zmenková suma je vo výške 1648,83 eur a odporkyňa mala vrátiť celkovo sumu 1380 eur (istina s poplatkom). Navyše veriteľ súčasne prijal zmenku s takým úrokom, ktorý je v právnom štáte neakceptovateľný, keďže na zmenke je uvedený zmenkový úrok 0,25 % denne, čo je 91,25 % ročne. Takýto vysoký zmenkový úrok by znamenal pre dlžníka ďalšie takmer 100%-né navýšenie dlhu za jeden rok. Konanie, ktorým by veriteľ prijal zmenku s takto vysokým úrokom je jednoznačne výkon práva, ktorý je v hrubom rozpore s dobrými mravmi. Na záver súd poukazuje aj na nekalé konanie navrhovateľa, keď od odporkyne vymáha dlžnú sumu zo zmenky bez toho, aby súdu oznámil, aká je aktuálna dlžná suma.

Z vyššie uvedených dôvodov vyplýva, že pôvodného remitentovi nevzniklo právo zmenku prijať, ani právo zmenku vyplniť, nevzniklo mu z takejto zmenky ani právo na žiadne plnenie. Preto ani navrhovateľ, ktorý nadobudol rubopisom zmenku, na ktorej vyplnenie právo nevzniklo, a ktorá ani nemohla byť vôbec od dlžníka prijatá, sa nemôže na základe takejto zmenky s úspechom domáhať jej vyplatenia. Preto súd návrh v celom rozsahu zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého by mala nárok na náhradu trov konania odporkyňa. Tieto jej však priznané neboli, nakoľko odporkyňa si právo na ich náhradu neuplatnila a ani jej zo spisu žiadne trovy nevyplývajú.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možno podať odvolanie do 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Nitra.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach / § 42 ods. 3 O.s.p./ uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postúp súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha./ § 205 ods. 1 O.s.p./

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.